

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/56/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621010006
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marcela Kosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1621010006.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marcely Kosovej a členov senátu JUDr. Petra Šamka a JUDr. Jána Goliana, PhD., v trestnej veci obžalovaných M. J. a spol., pre prečin poškodzovania cudzej veci spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 245 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 1T/2/2021 zo dňa 19.01.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. novembra 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Malacky sp.zn. 1T/2/2021 zo dňa 19.01.2022 boli obžalovaní M. J. a ml. Q. J. podľa § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodení spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky, zo dňa 07. januára 2021, sp. zn. 2Pv 392/17/1106, ktorý im kládol za vinu spáchanie prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v čase o cca 23.30 h dňa 11.10.2017 v Plaveckom Štvrtku pri Rómskej kolónii, na pozemku komunitného centra „I. J.“ hádzaním fliaš, kameňov a tehál, poškodili motorové vozidlo zn. I. I čiernej farby, ev. č.: V (A), kde poškodili čelné sklo prasknutím o veľkosti cca 3 cm, motorové vozidlo zn. E. T. - J. XXX CDEi, bielej farby, ev. č: DN AM XXXX (D), kde poškodili ľavú stranu karosérie prerezaním plechu korby dodávky o veľkosti cca 1 cm a motorové vozidlo zn. O. C., bielej farby, ev. č.: R (D), kde spôsobili preliačiny na ľavej strane korby na rôznych miestach, čím uvedeným konaním spôsobili spoločnosti C. M. - V. H. m. b. H., so sídlom S.. XX, E., F., škodu poškodením vo výške 850,- €, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal prokurátor odvolanie. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a na základe hodnotiacej úvahy vyhodnocoval dôkazy jednostranne výlučne v prospech obžalovaných, pričom sa nedostatočne vysporiadal s dôkazmi svedčiacimi v neprospech obžalovaných. S takýmto hodnotením dôkazov súdu sa nemožno stotožniť, pretože súd hodnotil dôkazy účelovo a bez zohľadnenia širších súvislostí a na základe takejto úvahy dospel k svojvoľnému záveru, ktorý nemá oporu v celkovom zistenom skutkovom stave. DNA obžalovaného M. J. bola zaistená na fľaši, ktorá bola hodená cez plot z pozemku obžalovaných na motorové vozidlá poškodeného. V tejto súvislosti súd vyhodnotil, že DNA sa tam mohla dostať už skôr a inak ako tým, že by obžalovaný hodil uvedenú fľašu cez plot, pretože obžalovaný M. J. uviedol, že po vypití piva fľaše odkladal pri stene rodinného domu z vonkajšej strany na poličke. Súd vôbec nevenoval pozornosť tomu, či je takéto tvrdenie obžalovaného pravdivé a či je vôbec možné, aby sa po uložení fľaše vedľa domu vo vonkajšom prostredí na tejto nachádzala DNA obvineného, keby táto fľaša bola vystavená vplyvom poveternostných podmienok dlhšiu dobu, a tiež či je vôbec možné, aby nebola na fľaši zistená DNA osoby, ktorá ju bezprostredne pred skúmaním musela hodiť a držať v ruke, no bola by zistená DNA obvineného, ktorý mal údajne fľašu držať pred touto inou neznámou osobou. Na tento účel prokuratúra navrhla vykonať dôkaz, a to výsluch pracovníka KEÚ PZ, ktorý nech

sa vyjadri k obsahu vypracovaného znaleckého posudku KEÚ PZ č. PPZ-KEU- BA-EXP-2017/12553 zo dňa 03.05.2018, najmä k tomu, za akých podmienok dôjde k zániku stopy obsahujúcej DNA a či vplyvom držania fľaše „inou osobou“ by musela byť DNA obžalovaného kontaminovaná inou osobou, a či by teda bol zistený zmiešaný profil, alebo je možné aj to, aby nastala súdom prezumovaná situácia, že by na fľaši bol zistený DNA profil obžalovaného, hoci fľašu údajne mala po ňom držať aj iná osoba a jej profil by vôbec zistený nebol.

Prokurátor poukázal na skutočnosť, že okresný súd ponechal bez povšimnutia tvrdenie svedka E. E. o tom, že videl dospelú osobu vchádzať do uvedeného domu, ktorý bol identifikovaný ako dom bratov J., pričom podľa vlastného tvrdenia obžalovaného M. J. v tomto dome nebýva žiadna iná dospelá osoba mužského pohlavia. Teda táto skutočnosť jednoznačne poukazuje na to, že touto osobou bol obžalovaný M. J., pretože je vylúčené, aby v čase 23:30 hod vchádzala do domu obžalovaných iná cudzia osoba mužského pohlavia, ktorá by len tak pre nič za nič vošla do tohto domu bez súhlasu a bez vedomia majiteľov domu, pričom by si toto nikto z domácich nevšimol a nikto by toto neriešil. Obžalovaný M. J. v prípravnom konaní uviedol, že v dome, kde býva, žije aj jeho družka spolu s ich dvoma synmi, čo by zodpovedalo výpovedi svedka E. E. o tom, že fľaše a predmety hádzali aj deti. Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní k týmto skutočnostiam nevyjadroval, prokurátor navrhol v tejto časti výsluch obžalovaného M. J. doplniť.

Podľa prokurátora pôsobí výpoveď svedka E. E. ako dostatočný a hodnoverný dôkaz o priebehu skutku a jednoznačne poukazuje na to, že obžalovaný M. J. bol prítomný pri skutku aj so svojou rodinou, teda deťmi, pretože E. E. poukázal na to, že okrem dospeléj osoby hádzali fľaše aj 3-4 deti vo veku 8-15 rokov. Z uvedeného vyplýva, že to mohli byť okrem obžalovaného M. J. a ml. Q. J. práve uvedení dvaja synovia obvineného M. J., kto s obžalovanými hádzal fľaše a predmety, preto je potrebné dopytovať obvineného M. J. aj k tomu, aký vek mali v čase spáchania skutku jeho synovia. J. fakt, že svedok E. E. nevidel „dospelú osobu“ hodiť fľašu alebo predmet nezabavuje obžalovaného M. J. viny na tomto skutku s ohľadom na iné vykonané dôkazy a aj s ohľadom na to, že z výpovede svedka E. E. bolo jasné, že obžalovaný sa na trestnej činnosti spoluúčastní a je dokonca jej organizátorom a návodcom. Z tohto pohľadu teda nejde o iný skutok a súd mal možnosť upraviť (doplniť) skutkovú vetu v rozsahu zistení, ktoré vyšli najavo v priebehu pojednávania. Okresný súd nevyhodnotil výpoveď obž. ml. Q. J., ktorý sám uviedol, že v ten deň mali doma oslavu a požíval alkoholické nápoje a bol silno pod vplyvom alkoholu, čo je v súlade s výpoveďou obžalovaného M. J. z prípravného konania, o tom, že obvinený ml. Q. J. mal hádzať fľaše práve preto, že bol pod vplyvom alkoholu, teda tieto výpovede do seba logicky zapadajú.

Ak by sa podľa prokurátora pripustilo, že to neboli obžalovaní, ktorí hádzali predmety z vlastného dvora, museli by to byť osoby, ktoré sa bez ich vedomia a vôle pohybovali v pomerne netradičnom čase po ich dvore, čo je vzhľadom na čas spáchania skutku krajne nepravdepodobné.

H. v dôvodoch odvolania navrhol doplniť dokazovanie výsluchmi ďalších osôb, ktoré majú bývať v okolí domu obžalovaných, ktorí by sa mohli vedieť vyjadriť ku skutku, a to E. J., H. J., H. J., E. J.. Prokuratúra nenavrhovala vypočúť tieto osoby v prvostupňovom konaní, pretože trestné konanie má byť vedené v súlade so zásadou hospodárnosti, účelnosti a rýchlosti, pričom ostatné zabezpečené dôkazy považovala za dostačujúce na uznanie obžalovaných za vinných zo žalovaného činu. Ak však prvostupňový súd má pochybnosti o vine obžalovaných, je potrebné tieto osoby vypočúť, pretože tieto môžu objasniť skutkový stav veci, pretože ak išlo o hádzanie kameňov a predmetov v exteriéri v blízkosti ich domov, tieto okolnosti mohli tieto osoby zaznamenať, pozorovať a budú o nich vedieť vypovedať. Za týchto okolností by nevykonanie týchto výsluchov mohlo privodiť nespravodlivé rozhodnutie vo veci, pričom ak by boli obžalovaní oslobodení spod obžaloby, vec bude potrebné ďalej vyšetrovať a hľadať páchatela, pričom ako do úvahy prichádzajúce dôkazy na ďalšie objasnenie veci by prichádzali práve výsluchy uvedených osôb. Ak by však tieto osoby boli vypočuté až po právoplatnom oslobodzujúcom rozsudku a tieto by potvrdili účasť obžalovaných na spáchanom skutku, tak by už nebolo možné odsúdiť obžalovaných, lebo by tomu bránila prekážka veci rozhodnutej. Za týchto okolností má prednosť záujem na objektívnom prešetrení veci pred pravidlom zakotveným v § 240 ods. 3 Trestného poriadku o povinnosti včas oznámiť dôkazy, ktoré žiadajú strany vykonať na hlavnom pojednávaní, pretože nenavrhovanie týchto dôkazov bolo v súlade so zásadou hospodárnosti, účelnosti a rýchlosti konania. No ak dôjde k oslobodeniu oboch obžalovaných spod obžaloby, tieto dôkazy bude potrebné i tak vykonať a teda jediný následok, ktorý môže mať ich nevykonanie v tomto konaní, je nezákonné a nespravodlivé oslobodenie obžalovaných spod obžaloby aj napriek tomu, že môžu existovať dôkazy, ktoré by ich z trestnej činnosti jednoznačne usvedčili a tieto dôkazy bude tak či onak potrebné vykonať v novom konaní, no už bez zaručeného úspechu v podobe odsúdenia páchatelov trestného činu.

Prokurátor záverom navrhol, aby Krajský súd v Bratislave zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Malacky a vrátil vec Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

Okresný súd v dôvodoch rozsudku konštatoval, že od začiatku trestného konania stáli proti sebe dve verzie spáchania skutku. Obžaloba tvrdila, že žalovaného trestného činu sa dopustili obaja obžalovaní M. J. a ml. Q. J.. Naproti tomu stálo tvrdenie oboch obžalovaných, ktorí tvrdili, že skutok nespáchali. Pokiaľ ide o obžalovaného M. J., podľa obžaloby jeho vinu preukazuje jeho DNA zistená zo steny z fľaše od piva nájdenej pri poškodených vozidlách a výpoveď svedka E. E., ktorý uviedol, že videl, ako starší dospelý róm navádzal na hádzanie predmetov iné deti a neskôr sa schoval do domu. Obrana obžalovaného M. J. spočívala v tom, že v čase skutku bol v nemocnici v Bratislave na Kramároch, narodilo sa mu dieťa, bol tam asi do polnoci, po polnoci ho domov doviezol jeden jeho známy, a keď prišiel domov z pôrodnice, doma bola jeho mama, bola síce hore, ale bola dnu, a starala o jeho druhého syna a doma bol aj brat Q., ktorý spal. To, že došlo k hádzaniu fliaš, sa dozvedel od polície. Vyšetrovatelke hovoril, aby si overila, že v ten deň bol v nemocnici, a tiež že ktokoľvek mohol prísť a ktokoľvek mohol fľaše vziať, pretože on má dvor otvorený, ktokoľvek tam chodí, aj v noci, aj deti, u nich doma sú bežné návštevy. On zvykne pivo popíjať vonku a fľašky tam odkladať.

V súvislosti s fľašou nájdenou na mieste činu, obsahujúcou DNA obžalovaného M. J., okresný súd konštatoval, že týmto je priamo preukázané iba to, kto túto fľašu držal, či presnejšie, kto z nej pil (vzhľadom na prítomnosť ľudských slín) a tak na nej zanechal svoju biologickú stopu. V žiadnom prípade fľaša nájdená na mieste činu a ani DNA obžalovaného, ktorú obsahovala, nepreukazuje, kedy bola táto fľaša držaná, či kedy sa z nej pilo (t. j. kedy ju mal obžalovaný v ústach) a rovnako tak nepreukazuje ani to, kde sa z nej pilo a ako (akým spôsobom) sa dostala na miesto činu. Z uvedeného vyplýva, že fľašu nájdenú na mieste činu je možné považovať iba za nepriamy dôkaz a to len za dôkaz pomerne vzdialený dokazovanej skutočnosti.

Okresný súd dôvodil, že ani druhá indícia, ktorá podľa prokurátora usvedčuje obžalovaného M. J. zo spáchania stíhaného skutku (prítomnosť dospelého róma, ktorý sa neskôr skryl do domu vo dvore), nie je spôsobilá na uznanie jeho viny. Pohyb viacerých cudzích osôb na pozemku obžalovaného potvrdzuje aj svedok E. E., ktorý vo dvore obžalovaného, odkiaľ lietali predmety, v čase skutku videl 3 až 4 deti, jedného dospelého a počul, ale nevidel, ešte aj ďalšiu jednu osobu; išlo teda o evidentne viac a zároveň aj iných ľudí, než bývali, resp. sa v daný večer nachádzali v dome obžalovaného (syn, matka a brat obžalovaného); mohlo teda ísť až o šesť osôb. Nie je ani preukázané, že obžalovaný M. J. sa v čase činu skutočne nachádzal doma, resp. na mieste, z ktorého boli dané predmety hádzané. Tvrdenie obžalovaného, že daného dňa takmer do polnoci bol v nemocnici na bratislavských Kramároch, kedy sa mu narodil syn, a že ho po polnoci domov doviezol jeden jeho známy, pretože nestihol vlak, nebolo vykonaným dokazovaním nijako vyvrátené, ani len spochybnené.

Veľmi podstatnou podľa okresného súdu je za takejto situácie okolnosť, že s hádzaním fliaš obžalovaného M. J. nespája žiadny dôkaz, obžalovaného nikto fľaše hádzať nevidel, žiadny svedok, uskutočnená rekognícia, neexistuje fotografia, príp. iný obrazový záznam, zachycujúci, ako obžalovaný hádže predmety. I. dospelá osoba, ktorá sa v tom čase na dvore obžalovaného podľa svedka E. E. nachádzala, predmety nehádzala. Pokiaľ svedok E. E. videl dospelého róma, ktorý sa neskôr skryl do domu, treba upozorniť, že svedok na priloženej mape rómskej kolónie ukázal na dom č. 78 a 81, ako na domy, pred ktorými stáli osoby hádžuce predmety a zároveň ako dom, do ktorého vošiel dospelý róm, čo má preukazovať, že tam býva. Z k mape priloženej legendy vyhotovenej Obecnou políciou Plavecký Štvrtok vyplýva, že dom s popisným číslom XXX tvoria domy č. 77, 78, 79, 80 a 81. Avšak domy č. 78 a 81 obývajú iné osoby (H. J., H. J. a I. T.), ako obžalovaní M. J. a ml. Q. J. (ktorí obývajú dom č. 80, oddelený od domov č. 78 a 81), čo teóriu o tom, že predmety musel hádzať aj obžalovaný M. J., nakoľko vošiel do svojho domu, robí neplatnou. Svedok E. E. vypovedal, že tento dospelý róm bol vo veku 40 až 45 rokov. Obžalovaný mal v čase skutku 28 rokov, čo podľa názoru súdu predstavuje značne výraznú odchýlku, ktorá do stotožňovania obžalovaného ako páchatela skutku vnáša markantnú spornosť.

Čo sa týka obžalovaného ml. Q. J., okresný konštatoval, že ide o mladistvého obžalovaného, ktorého so skutkom, za ktorý je trestne stíhaný v prejednávanej veci, by zdanlivo mohla spájať akurát na hlavnom pojednávaní čítaná časť výpovede obžalovaného M. J. z prípravného konania, ku ktorej došlo 06. februára 2019, ktorý vtedy vypovedal, že keď začal mať tieto problémy, že on mal poškodiť uvedené autá, pýtal sa doma, či nevedia, kto na ne mohol kamene a fľaše nahádzať a jeho mladší brat Q. J. mu povedal, že on tam tie kamene a fľaše hádzal, lebo že vraj tam boli psy, že mal vypité. Obžalovaného M. J. na hlavnom pojednávaní tvrdil, že nevie o tom, že by predmety hádzal jeho brat Q., ani že by tak vypovedal v prípravnom konaní. Obrana obžalovaného ml. Q. J. spočívala v tom, že je nevinný, žiadne predmety nehádzal a na detaily si už nepamätá, nakoľko to už sú štyri roky.

Okresný súd vyhodnotil, že časť výpovede obžalovaného M. J. z prípravného konania, má charakter tzv. odvodeného dôkazu, ktorý sa získava zo sprostredkujúceho prameňa. Pokiaľ ide o hodnotu odvodeného dôkazu, nemožno vopred zaujať stanovisko nedôvery k takémuto dôkazu. Len v priebehu hodnotenia

takéhoto odvodeného dôkazu a pri jeho preverke v priebehu vykonávania dôkazu možno vyriešiť hodnotiaci úsudok. Platí totiž, že odvodený dokaz zvyčajne obsahuje menej informácií o veci ako pôvodný dôkaz. Výpoveď „očitého svedka“ („svedka“ na účely tohto odôvodnenia rozsudku možno nahradiť „spoluobžalovaným“) by bola pôvodným dôkazom a výpoveď „svedka z počutia“ by bola odvodeným dôkazom. Svedok z počutia, aj keď presne reprodukuje to, čo počul od „očitého svedka“, nemusí ešte vypovedať pravdu, lebo je tu nebezpečenstvo, že nesprávne rozumel obsahu reči, ktorú počul od očitého svedka. Preto orgán činný v trestnom konaní a súd pri výsluchu „svedka z počutia“ bude musieť postupovať veľmi opatrne a predmetom preverky musí byť aj pôvodný prameň a jeho kvalita. Očitý svedok, ktorý hovoril o skutočnosti, ktorá je predmetom dôkazu, inej osobe, mohol byť pod vplyvom afektu, prípadne mohol úmyselne hovoriť nepravdu. Ak je potom táto osoba (ako svedok z počutia) vypočúvaná orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom, a vypovedá verne to, čo počula, predsa pôjde o nepravdu. Navyše obžalovaného ml. Q. J. zo spáchania skutku neusvedčuje žiadny ďalší dôkaz. V tejto súvislosti sa súd nemohol zaoberať ani časťou výpovede svedka E. E.. Napokon, vo vzťahu k obžalovanému ml. Q. J. súd nemohol zohľadňovať výpovede svedkov E. E. a E. E. aj z dôvodu, že jeho obhajcovi nebolo účinne umožnené zúčastniť sa uvedených úkonov, nakoľko upovedomenie o nich bolo prostredníctvom pošty zasielané nesprávne. Namiesto ustanovenej obhajkyne E.. H.. W. Q. E., PhD., MPH, tak, ako o doručovanie všetkých písomností požiadala samotná ustanovená obhajkyňa, bola zásielka zasielaná ňou splnomocnenému advokátskemu koncipientovi E.. E.. E. E., PhD (č. 1 108). Navyše síce upovedomenie bolo zasielané na ich totožnú adresu, ale s nesprávne uvedeným priezviskom (E. namiesto E.), čo zrejme bolo dôvodom na nedoručenie a vrátenie zásielky s poznámkou „adresát je neznámy“ (č. 1. 125).

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaných za splnenia zákonných podmienok.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zástupkyňa krajskej prokuratúry uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižava dôvodov odvolania okresnej prokuratúry, navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca uviedol, že nie je zrejmé, na základe čoho prokurátor v dôvodoch odvolania navrhol vykonať dôkazy, pri ktorých nejde ani o nové dôkazy, keďže dokazovanie sa prioritne malo a mohlo vykonávať v konaní pred súdom prvého stupňa. Napadnutý rozsudok je zákonný a správny. Obhajca poukázal aj na dĺžku konania, obžalovaný mladistvý mal v čase skutku sedemnásť rokov a dnes má dvadsať dva rokov. Záverom navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť.

Zástupkyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny navrhla odvolanie prokurátora zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 ods. 1 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť odvolania prokurátora (306 ods. 1 Tr. por.) a absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že podané odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Úvodom je potrebné poukázať na skutočnosť, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dôkazy potrebné na rozhodnutie o obžalobnom návrhu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto dôkazy aj správne jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. podrobne a vyčerpávajúco vyhodnotil bez toho, aby krajský súd mal akúkoľvek pochybnosť o správnosti jeho záverov. Krajský súd pripomína, že náležité zistenie skutkového stavu veci jednoznačne vyžaduje, aby každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie bola spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať akúkoľvek pochybnosť. Nemôže ísť len o pravdepodobnosť dokazovanej okolnosti, keď výsledky dokazovania síce pripúšťajú možnosť záveru, že existuje, avšak na druhej strane nevylučujú možnosť iného alebo dokonca celkom opačného záveru. Skutkové závery súdu prvého stupňa sa zakladajú na jeho vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu. Závery okresného súdu boli vyvedené na podklade náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Tr. por.) jeho uvažovaní, ktorým sa k záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné, či logické rozpory a krajský súd sa s nimi plne stotožňuje.

Krajský súd v tejto súvislosti ako aj v súvislosti s dôvodmi odvolania prokurátora pripomína, že Trestný poriadok v § 2 ods. 10 formuluje záväzok, že orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Ide o zásadu, ktorá sa nevzťahuje na obvineného, ktorý nemá povinnosť dokazovať svoju nevinu, má „len“ právo navrhovať dôkazy, nie je to však jeho povinnosť. Účelom trestného konania nie je iba potrestanie páchatel'a, ale aj fér proces. Spôsob zaobstarania dôkazov preto nie je možné prispôbiť momentálnemu presvedčeniu orgánov činných v trestnom konaní o páchatel'ovej vine, ale vždy je potrebné dbať na predpísané procesné pravidlá. Odsúdenie páchatel'a trestnej činnosti je primárne vecou prokurátora, ktorý nesie zodpovednosť, aby bola trestná vec predložená súdu a bola podložená procesne spôsobilými dôkazmi potrebnými na rozhodnutie o vine a trest v súlade s podanou obžalobou. Všeobecné súdy sa preto nikdy nesmú stavať do pozície pomocníka verejnej žaloby usilujúceho sa taktiež o odsúdenie. Ak teda prokurátor nepodporil podanú obžalobu takým súhrnom dôkazov, na základe ktorých možno súdom bez pochybností konštatovať vinu, navyše tieto dôkazy ani aktívne nenavrhol vykonať v konaní pred súdom prvého stupňa, nie je možné akceptovať navrhovanie dôkazov (ani dôvody ich navrhnutia tak, ako to uviedol) v odvolaní. Opačným prístupom by sa konajúce súdy dostali do pozície, v ktorej by sa snažili o odsúdenie obžalovaného a nie o spravodlivé a zákonné rozhodnutie o vine, čo je ústavne neprípustné.

V konaní pred okresným súdom bolo preukázané, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, má znaky konkrétneho trestného činu, vykonané dokazovanie však neumožňuje urobiť nepochybný záver, že sa ho dopustili práve obžalovaní. Mimo rozumné pochybnosti nebolo preukázané, že práve obžalovaní M. J. a ml. Q. J. v čase o cca 23.30 h dňa 11.10.2017 v Plaveckom Štvrtku pri Rómskej kolónii, na pozemku komunitného centra „I. J.“ hádzaním fliaš, kameňov a tehál, poškodili tri motorové vozidlá, čím uvedeným konaním spôsobili škodu poškodením vo výške 850,- eur. Okrem nepriameho dôkazu týkajúceho sa DNA a nič bezpochyby preukazujúcej výpovede svedka E. E. nebol vykonaný žiadny iný priamy, či nepriamy dôkaz usvedčujúci obžalovaných zo spáchania skutku, ktorý im prokurátor v obžalobe kladie za vinu. Ak reálne prichádzajú do úvahy dve, alebo viaceré, verzie skutkového deja, či iné osoby, ktoré sa mohli dopustiť žalovanej trestnej činnosti, je potrebné postupovať v súlade s § 285 písm. c/ Tr. por. Pokiaľ prokurátor uvádza, že za takejto situácie bude potrebné hľadať iných páchatel'ov, pričom sa môže stať, že v rámci tohto procesu sa predsa len preukáže, že skutočnými páchatel'mi sú obžalovaní, treba uviesť, že tieto argumenty nie sú odvolaciemu súdu jasné. Treba uviesť, že sankciou za neunesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní je výrok o oslobodení obžalovaných, čo sa v danom prípade aj stalo.

K tvrdeniu prokurátora, že okresný súd hodnotil dôkazy účelovo a bez zohľadnenia širších súvislostí a na základe takejto úvahy dospel k svojvoľnému záveru, ktorý nemá oporu v celkovom zistenom skutkovom stave, je potrebné uviesť, že rozhodujúcim kritériom pre hodnotenie dôkazov je vnútorné presvedčenie, ktoré sa musí zakladať na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu. Vnútorné presvedčenie nepredstavuje svojvôľu a nezodpovednosť, určite zohráva svoju úlohu aj subjektívny faktor, ktorý sa odvíja od vzdelania, skúseností, všeobecných názorov a od samotného postoja nie len sudcu, ale aj prokurátora. Ak prokurátor tvrdí, že súd dospel k svojvoľnému záveru, toto jeho tvrdenie by malo vychádzať z toho, že dôkazy boli hodnotené bez toho, aby boli vykonané (čo v skutočnosti robil prokurátor v dôvodoch odvolania a nie súd v dôvodoch napadnutého rozsudku), alebo išlo o

dôkazy získané v rozpore s procesnými predpismi (v tejto časti vyvstáva otázka, prečo nebol včas obžalovanému mladistvému ustanovený v prípravnom konaní obhajca), či dôkazy boli vyhodnotené bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu, kedy odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej (takéto hodnotenie sa však nachádza práve v dôvodoch odvolania). Je potrebné akcentovať, že základnou limitáciou voľného hodnotenia dôkazov je zásada prezumpcie neviny a z nej vyplývajúca pravidlo in dubio pro reo, ktoré bolo v predmetnej veci súdom prvého stupňa aplikované. Okresný súd navyše jasne a logicky uviedol, že nie je možné uznať obžalovaných vinných za situácie, keď ich nikto nevidel priamo páchať žalovaný trestný čin, za situácie, keď DNA na fľaši nemôže byť dôkazom na spáchanie skutku jedným z obžalovaných v kontexte s jeho účinnou obranou, ktorú žalobca nevyvrátil. Za situácie, keď je notoriou, že rómsky spoluobčania žijú komunitne, vzájomne sa často navštevujú, či spoločne obývajú príbytky, čo potvrdil aj sám obžalovaný M. J., ktorý uviedol, že prístup do jeho dvora a dokonca aj do domu má hocikto z jeho príbuzných či susedov je nepochopiteľná argumentácia prokurátora, že ak by sa podľa prokurátora pripustilo, že to neboli obžalovaní, ktorí hádzali predmety z vlastného dvora, museli by to byť osoby, ktoré sa bez ich vedomia a vôle pohybovali v pomerne netradičnom čase po ich dvore, čo je vzhľadom na čas spáchania skutku krajne nepravdepodobné.

Pokiaľ prokurátor vyslovuje obavu, že budú musieť orgány činné v prípravnom konaní hľadať nových páchatel'ov a môže sa stať, že to budú nakoniec práve dvaja aktuálne obžalovaní, je treba uviesť, že pokiaľ by sústredene konali už v tejto veci a zhromaždili dostatok dôkazov, aby mohol súd zákonne vysloviť vinu, nebolo by možné urobiť záver, že nepriamo dôkazy nevyklúčujú reálnu možnosť, že páchatel'om trestného činu mohla byť aj iná osoba.

Pokiaľ prokurátor odkazuje v súvislosti s ním navrhovanými dôkazmi v odvolacom konaní na § 240 ods. 3 Tr. por. a § 311 ods. 4 Tr. por., je potrebné uviesť, že postup upravený v § 240 ods. 3 Tr. por. sa netýka prokurátora, ide totiž o ustanovenie, ktoré upravuje komu všetkému je potrebné doručiť obžalobu podanú prokurátorom s výzvou na navrhnutie dôkazov. Pokiaľ ide o § 311 ods. 4 Tr. por., ide o ustanovenie, ktoré umožňuje oprieť odvolanie o nové skutočnosti a dôkazy. Problém však je v tom, že prokurátor, ako pán prípravného konania, pri nezmenenej dôkaznej situácii v konaní pred súdom prvého stupňa oproti tej, na základe ktorej podal obžalobu, v dôvodoch odvolania navrhuje vykonať dôkazy, ktoré sám nevykonával v prípravnom konaní, nenavrhol ich vykonať ani na hlavnom pojednávaní. Ním navrhnuté dôkazy v tomto štádiu konania navyše nasmerovávajú konajúce súdy na jednu stranu, a to na stranu prokurátora, čo je neprípustné, ako už bolo vyššie uvedené.

Vedenie prípravného konania, jeho ukončenie a iniciovanie konania pred súdom, ako aj dohľad nad zákonnosťou prípravného konania, a to aj nad zákonnosťou dôvodov vedenia trestného stíhania je v plne v rozhodovacej pôsobnosti prokurátora ako subjektu dominus litis. Prokurátor je povinný spravovať sa zákonom a svojím vnútorným presvedčením, ktoré musí byť založené na starostlivom uvážení všetkých dôkazov a okolností prípadu v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. Musí postupovať v súlade so základnými zásadami trestného konania, hlavne zásadami legality, oficiality, ale tiež vyhľadávacou zásadou, v zmysle ktorej je povinný s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolností svedčiace proti obvinenému, ako aj okolností, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnil súdu spravodlivé rozhodnutie (§ 2 ods. 5, ods. 6, ods. 10 Tr. por.). Z toho vyplýva, že hoci prokurátor v súlade s obžalovacou zásadou dokazuje v konaní pred súdom vinu obžalovaného a nesie zodpovednosť za to, že súdu predložená vec je podložená procesne použiteľnými dôkazmi potrebnými na rozhodnutie o vine a treste v súlade s podanou obžalobou, zároveň má povinnosť navrhovať súdu nielen dôkazy, ktoré podanú obžalobu podporujú, ale i dôkazy svedčiace v prospech obvineného. Prokurátor ako zástupca štátu v trestnom konaní presadzujúci verejný záujem musí byť totiž nezaujatý a mať záujem na spravodlivom posúdení veci. Spravodlivým rozhodnutím pritom nie je nevyhnutne iba rozhodnutie odsudzujúce. Preto i keď má trestné konanie súdne kontradiktórny charakter, nejde o klasický spor dvoch proti sebe stojacich strán, keďže prokurátor je povinný postupovať v konaní pred súdom tak, aby boli objasnené všetky podstatné skutočnosti významné z pohľadu podanej obžaloby a to aj tie, ktoré svedčia v prospech obžalovaného ako druhej strany. Je to dané tým, že obvinený, či už sám alebo prostredníctvom obhajcu, má právo a nie povinnosť navrhovať a predkladať dôkazy svedčiace v prospech zvolenej obhajoby, ako bolo vyššie už povedané. Len takto vymedzené právo obvineného na obhajobu je v súlade so zásadou prezumpcie neviny, ktorá je vyjadrená aj v čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a z ktorej vyplýva jednak právo obvineného hájiť sa ako uzná za vhodné a súčasne povinnosť orgánov činných v trestnom konaní, v konaní pred súdom prokurátora, preukázať vinu obvineného. Procesné postavenie základných strán trestného konania pred súdom, na jednej strane prokurátora a na strane

druhej obvineného (a jeho obhajcu), je rovné v právach, nie však v povinnostiach. Obvinený totiž nemá a nemôže mať povinnosť preukazovať svoju nevinu.

Krajský súd uzatvára, že rozhodnutie okresného súdu je zákonné a správne, jediné možné za danej dôkaznej situácie, a odvolanie prokurátora vo všetkých jeho častiach je nedôvodné, vrátane, alebo predovšetkým, v časti tvrdenia o svojvoľnom rozhodnutí súdu prvého stupňa. Krajský súd v Bratislave preto podľa § 319 Tr. por. toto odvolanie zamietol.

Krajský súd rozhodol pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.